

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.no

Deres ref: 15/4396
Vår ref: 894/2016-645.1
Sted: Trondheim
Dato: 21.09.2016

Høringssvar fra Norsk institutt for naturforskning vedrørende forslag til regelverk for å implementere nytt system for kapasitetsjusteringer i lakse- og ørretoppdrett

Lenke: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nytt-vekstsystem-i-havbruksnaringen-pa-horing/id2505904/>

Generelle betraktninger til høringen

Lakselus har en betydelig negativ påvirkning på vill laksefisk i Norge. Implementeringen av et nytt system for vekst i oppdrettsnæringen, begrunnet i hensynet til vill laksefisk, vil kunne redusere denne påvirkningen. NINAs bakgrunn for å vurdere forslagene i høringsnotatet er instituttets omfattende kunnskap om lakselus og lakselusas påvirkning på vill laksefisk. Vi vurderer i vårt høringssvar i hvilken grad implementeringen av det nye systemet for kapasitetsjusteringer vil kunne bevare de ville laksefiskbestandenes levedyktighet og integritet slik at oppdrettsnæringen blir miljømessig bærekraftig.

Smitterisikoen, og derfor også dødelighetsrisikoen for vill fisk, vil variere betydelig i tid og rom, både innen og mellom de foreslåtte produksjonsområdene, samt mellom ulike laksefiskarter og alders/størrelsesgrupper. Sårbarhetsstatusen for de forskjellige villfiskbestandene og artene innen produksjonsområdene vil variere betydelig, og av flere årsaker. Innen et produksjonsområde vil noen bestander/arter være sterke og robuste, mens andre vil være sårbare. Villfiskbestandenes sårbarhetsstatus må inngå i det foreslåtte handlingsregelsystemet og være en viktig faktor når man vurderer kapasitetsjusteringer. Kvalitetsnormen for villaks (herunder tilsvarende for sjøørret og sjørøye) bør ligge til grunn når kapasitetsjusteringer vurderes innen et produksjonsområde.

Spesifikke kommentarer til høringsdokumentet

Del 1 – Innledning og bakgrunn:

Lakselus er valgt som den viktigste indikatoren på miljøpåvirkningen fra lakseoppdrett. Det er imidlertid også andre sentrale miljøpåvirkningsfaktorer som bør inngå i bærekraftsvurderinger i forbindelse med kapasitetsjusteringer i Norsk lakse- og ørretoppdrett. NINA har i tidligere høringsuttalelser lagt vekt på at også rømt oppdrettslaks må inkluderes blant påvirkningsfaktorene.

Del 2 og 3 – Sammendrag av forslaget/Inndeling av kysten i produksjonssoner:

Inndeling i 12 produksjonssoner langs kysten er godt faglig begrunnet på basis av kunnskap om luseproduksjon i oppdrettsanlegg.

Utfordringene med å implementere handlingsregelen i de ulike regionene vil kunne variere betydelig, og villfiskpopulasjonenes og artenes sårbarhetsstatus innen regionene bør inkluderes når konsekvensene av lakselusproduksjon vurderes.

Skjerstadvfjorden er foreslått tatt ut av produksjonssonene på grunn av spesielle forhold med lite lakselus. Generelt er det uheldig om enkeltområder tas ut av ordningen. Økt etablering av oppdrett i slike områder kan få uheldige konsekvenser for villfisken av andre oppdrettsrelaterte årsaker enn lakselusproduksjon.

Del 5 – Justering av kapasitet:

Lakselus er foreslått brukt som den eneste miljøindikatoren i det nye trafikklyssystemet for kapasitetsjusteringer i lakse- og ørretoppdrett. Rapporten «Kunnskapsstatus som grunnlag for kapasitetsjustering innen produksjonsområder basert på lakselus som indikator» (Rapport fra Havforskningen Nr.14-2016) påpeker ulike områder hvor mer kunnskap må fremskaffes før trafikklyssystemet kan bli operativ. Det er i denne rapporten enighet blant forskningsmiljøene om vurderingene for uakseptabel, moderat og akseptabel påvirkning, men det er også enighet om at disse grensene for påvirkning må revideres etter hvert som ny kunnskap kommer til.

Del 7 – Unntak fra handlingsregelen:

Flytting av biomasse vil implisitt føre til økt lakselusproduksjon i området det flyttes til. Muligheten for flytting av biomasse mellom produksjonsområder bør derfor være begrenset av hensyn til konsekvensene for bestander av vill laksefisk i de områdene biomassen flyttes til. Dersom biomasse vurderes flyttet bør dette konsekvensutredes med hensyn på lusebelastning på vill laksefisk.

Punkt 7.1. Mål for en ordning for unntak fra handlingsregelen:

Når det gjelder unntak fra handlingsregelen er det den totale lakselusproduksjonen, dvs. produksjon av lus i alle stadier i et anlegg som må vurderes. Ved lusegrenser knyttet til antall lus per fisk vil mengden lakselus produsert vanligvis øke med anleggets størrelse, og store anlegg vil ofte produsere mer lus enn mindre anlegg. Det foreslås unntak fra handlingsregelen, der tillatelsen får økt sin MTB, uavhengig av situasjonen ellers i produksjonsområdet, med 6 % annet hvert år. En økning av biomassen vil føre til økt luseproduksjon i tradisjonelle oppdrettsanlegg og således motvirke tiltak om ingen økning (gult) eller redusert biomasse (rødt) i et produksjonsområde. Dersom enkeltanlegg skal få unntak fra handlingsregelen slik at de kan øke produksjon, så bør dette være i anlegg med dokumentert 0-utslipp av lakselus.

Når det gjelder alternativene 2-4 for unntak fra handlingsregelen, er disse tidsbegrenset fra 1. april til 30. september. Sjørørret og til dels også sjørøye vil oppholde seg i sjøen etter dette. Luseproduksjon om høsten og vinteren vil derfor ha negative populasjonseffekter på disse to fiskeartene, noe som bør hensyntas i den videre vurderingen.

Med hilsen

Norunn S. Myklebust
Administrerende direktør